

fiú, a számadás elől, kétségbeesésében, bódult képzelete szüleményeitől elkápráztatva a Duna habjainak sűrjába, a halálba menekült. Pedig Isten őt is szerette, s kész volt megbocsátani, és örömébe fogadni tékozló gyermekét. De az, íme, eltékozolt talentumai után, „Isten drága pénzét”, az életet is eldobta magától! A nagy Számadás elől menekülve sokan jutottak és jutnak a balladai fiú sorsára, s kevesen, akik vállalták és vállalják az Istennel való szembenézést, talentumaik eltékozlása után. Szégyennel és szorongással a szívükben állnak Gazdájuk elé, s Uruk boldogan fogadja őket. De akkor boldog igazán, amikor látja, hogy szolgálói kamatoztatták talentumaikat, s a számadás pillanatában emelt fejjel jelentik: Uram, Gazdám, íme, jól sáfárokodtam! Gyarapítottam a rámbízott talentumokat, értékeket, többé lettem szeretetben, jóságban, emberségben, s mindezzel a Te dicsőségedet, emberek jólétét, Országod épülését szolgáltam.

Boldog a Gazda, de boldog az a szolgáló, az az ember is, aki szilveszter estején, 2001 utolsó óráiban így áll Gazdája, Istene elé, s gazdag lélekkel, kamatoztatott mennyei kincsekkel, nyugodt szívvel halad át az esztendő közt, az idő végeérhetetlen folyama felett átívelő számadás-hídon, a hitben, hogy a túlsó parton, éjfél utő toronyórák bongása közben, nemcsak egy boldog új esztendő, hanem Urának, édes Atyjának öröme várja. Ámen.

SZÁMADÁS ÖNMAGUNKRÓL

Róm 14, 12

Lassan 2002 utolsó óráihoz, „végpontjához” közeledik életünk. Nemskára éjfél ut az óra, s a felzokogó harangok elsiratják, elbúcsúztatják a megöregedett, megfáradt esztendőt, átengedve azt a múltnak, a történelemnek.

A hívő ember, az esztendő őrségváltásának pillanatában, gyermeki hálával és köszönettel fordul édes Atyja felé, hő imával áldva Őt, hogy örök szeretetével, jóságával és gondviselésével az elmuló évben is megtartás és élet volt számára, minden körülményben. Egyben „évváró mérleget” készít, feltéve a hagyományossá vált kérdéseket: Milyen volt ez az esztendő? Jó vagy rossz? Boldog vagy boldogtalan? Bőséges, gazdag, „kövér” vagy ínséges, szegény, „sovány”? Mit hozott, mit adott számomra? Örömet vagy bánatot? Sikert vagy kudarcot? Szerencsét vagy szerencsétlenséget? Egészséget vagy betegséget? S tulajdonképpen nemcsak egyének, hanem közösségek is számadásra készítik, vonják az elmuló évet, hogy a jó eredmények biztató fényében, a kudarcokból okulva vágjanak neki az új időegységnek.

Az igazán, mélyen hívő ember azonban nemcsak az esztendőt „vallatja” ilyenkor, annak végén, hanem önmagát is. Nemcsak az év milyenségét megmutató zárszámadás érdekli, hanem önmagáról is „zárszámadást” készít.

Nemcsak a test, az anyagiak, a múlandó értékek évváró mérlegét állítja fel, hanem mérlegre teszi önmagát, legdrágább értékeit, szívét, lelkét, mert tudni akarja, hogy gazdagodott-e vagy szegényebb lett-e a lelke, mennyei kincsektől „súlyos-e” vagy „híjjával találtatott-e” a szíve Isten mérlegén? S teszi ezt azért, mert tudja, hogy nemcsak a lezáruló év, de önmaga sem nélkülözheti a „zárszámadást”. És vallja Pál apostollal: „...mindegyikünk maga fog önmagáról számot adni az Istennek.”

Igen, önmagunkról csak magunk adhatunk számot Istennek, ezt más helyettünk nem teheti meg, s e számadás elsősorban lelkünkre, szívünkre vonatkozik, „...mert onnan indul ki az élet!” (Péld 4, 23), „ember önmagunkat”, életünk minőségét a lélek és a szív tükrözik igazán. S aki ezt a számadást elmulasztja, aki év végén csak az évet veszi számba, a test, az anyagiak, az ész „csalóka” szemüvegén át vizsgálva azt, az végezhet jó számadást, de Istennek tetszőt soha! Ilyet csak az végez, aki Isten „szemével” próbálja számbavenni önmagát, szívét, lelkét, életét, mert az Ő szeme őszinte, igaz énjünket láttatja velünk.

A 2003-as Vasárnap évkönyvben olvastam Mindszenty József bíboros rövid írását, amelyben arról van szó, hogy a magyarországi szomorú török idők után, újszerű és mégis evangéliumi gondolatot vezettek be a magyar nép lelkiéletébe. „Év végén három utolsó este – írja Mindszenty –, a napi munka után Budától a Dráváig harangszóra összesereglett a hívő nép a templomban, lelkiismeret-vizsgálatra. Az első estén ki-ki felelt önmagában: mit vétettem az elmúlt évben gondolattal? A második estén: szóval? A harmadik estén: cselekedettel? Gondolat, szó és cselekedet hatalmas világ, belőle alakul ki a lélek zárszámadásának három, földi és örök életre szóló tétele úgy, ahogy a halál után a külön ítélet is ezek szerint megy végbe”.

Az Istennek tetsző számadás a mi esetünkben is az lenne, ha Isten szemével nézve szívünket, lelkünket, vizsgálva önmagunkat, 2002 utolsó óráiban mi is feltennénk a számonkérő kérdéseket: vétettem-e az elmúlt évben gondolattal, szóval és cselekedettel Isten és ember, végső soron önmagam ellen? Vagy pozitív előjellel fogalmazva: adhatok-e számot nemes gondolatokról, imádságos szavakról és szolgáló cselekedetekről? Felmutathatom-e Istennek tetsző önmagammat az Iránta és embertárs iránti szeretetben, boldogságom és üdvösségem munkálásának szép bizonyosságaiban? Vagy gondolataim nemtelenek, szavaim káromlóak, szitkozódóak, cselekedeteim önzőek, Isten gyermekéhez méltatlanok voltak-e? Vajon érdemes lettem-e Isten dicséretére, elmondhatja-e rólam most és a nagy Számadás pillanatában: Jól van, jó és hű szolgálóm, gyermeke? Vagy most és majd akkor is elmarasztaló ítéletét kell hallanom, lelki értékeim eltékozlása, életem „elégtelensége” miatt?

Úgy néz ki, sok ember nemhogy az év, de élete végén sem foglalkozik ezekkel az életbevágó kérdésekkel. Elvárja, hogy az elmúlt év megtegye számadását, de maga önmagáról nem ad számot soha, se Istennek, se embernek. Pedig számára is eljön egyszer az idő, amikor önmagával – akarva-akaratlanul – „el kell számolnia” Istennek. Addig azonban „patópálosan”,

ráérősen húzza-halasztja azt, legfennebb a sorscsapások, és a halálfélelem rázzák fel, s kényszerítik számadásra.

Milyen jó annak, aki – ezzel ellentétben – minden év végén Istennek tetsző számadást végez. Nem hangolja le, nem kedvetleníti el az idő múlása, hanem elsősorban arra vágyik, hogy az adakozó, de visszahozhatatlanul elrohanó esztendők ne csak testét, de szívét, lelkét is „öregbítsék”, őt szeretetben, jóságban, emberségben, lelkiekben gazdagítsák. Ennek kapcsán – befejezésül – a már öregedő írónőt, Szabó Magdát idézem: „Isten kegyelmi ajándéku az adta nekem, ahogy az évek szálltak, hogy riadalom nélkül vettem tudomásul: telik az idő, és ifjú arcomat, arányos testemet elkezd csiszolni, színeiben halványítani, kezdetben alig észrevehetően, majd már látványosan öreggé, legalább is éltesebbé tenni, a magam mögött hagyott egyre hosszabb út. Sosem féltem az öregedéstől, a haláltól sem. Ami megkezdődött, végződik is egyszer. Ami meglepett, az édes és simogató felismerés volt: nekem az öregedés csak ad. S hogy fejében beleszánt sima bőrömbe, vagy nehézkessé teszi a mozgást? Alig számít annak a derűs békének a birtokában, amellyel az ember a tükör helyett önmagával néz szembe, hajdani eseményeket mérlegel.” (...) „Nekem a múlt idő csak adott. Bátorságot, erőt, emberi tartást, s ha ki is fosztott az ifjúság édes kelléktárából, nem erre lettem érzékeny, hanem az adományára, hogy végre értek mindent, világosan és elfogultság nélkül láthatom a családomat, saját idáig való fejlődésem történetét.”

Adja Isten, hogy mi is így adjunk számat Neki önmagunkról, derűs békével, emberi tartással, szeretettel és jósággal a lelkünkben „nézve szembe önmagunkkal”, 2002 végén, és majdan, ha véget érnek éveink. Ámen.

SZÉN SÁNDOR

URAM, TE VOLTÁL*

Zsolt 90,1

A feltartóztatlanul araszoló – vagy ha úgy tetszik –, a rohanó idővel együttthaladó életünk elérkezett az esztendő utolsó vasárnapjához.

Ez a mai vasárnap egy ritka szép, nagy lelki élményt nyújtó természeti jelenségre fókuszolja örömmel emlékező gondolat- és érzésvilágot, amelyben ez év nyarán feleségemmel együtt részünk volt a „valós-csodák” országában, Svájcban.

Álltunk a kedves város fölötti több száz méter magas vízvázlatzó hegygerincen. A kitágult láthatár csodálatos, lenyűgöző látvánnyal ajándékozott

* Elhangzott 2002. december 29-én a bukaresti rádióban